

Hlavní pošta PRAHA 1, Jindřišská ulice, Praha (v období 1. 10. 1955 - 30. 6. 1960 název pošty PRAHA 3).

Hlavní pošta v Praze je jedinečnou pokladnicí čs. výplatních otisků. Na jejích přepážkách se vystřídala celá řada výplatních strojů různých proveniencí, typů, podtypů a variant. Hlavní pošta se zapsala do čs. poštovní historie nejen velkým množstvím strojů a otisků, ale hlavně tím, že na jejích přepážkách se objevily jako první poštovní výplatní stroje a jejich otisky v Československu. Stalo se tak na základě rozhodnutí čs. pošty ze dne 29. 10. 1946 (Věstník ministerstva pošt č. 54).

Této problematice se zatím u nás věnovali tyto autoři:

1/ Dr. Miroslav Bouška - ing. Ivan Leiš, Katalog výplatních otisků pražských pošt 1946 - 1982, vydal kF 00-15, Praha 1983,

2/ Ing. Luděk Janů, Výplatní otisky pražské Hlavní pošty, vyšlo ve zpravodaji Stolní společnosti sběratelů výplatních otisků KURYR č. 7 , Praha 1990,

3/ Ing. Ivan Leiš, Seznam otisků pošt 1946 - 1976, vycházelo na pokračování ve zpravodaji KPHC SČSF a zpravodaje sekce otisků výplatních strojů Výplatní otisky.

Částečně se věnují otiskům pošt, nejen otiskům pošty PRAHA 1 (resp. pRAHA 3):

a/ Roberto Di Casola - Ivan Leiš, Catalogue Czechoslovakia, zavěšeno na www.kf0015.cz v kategorii Literatura specializovaných oborů,

b/ Ivan Leiš, Databáze otisků výplatních strojů čs. pošt 1946 - 1992, zavěšeno na www.historiapostalis-etc.cz (částečně zpřístupněno, v současné době zpracováváno na pokračování),

c/ Ivan Leiš, Československé výplatní otisky 1946 - 1992 (typologická příručka), 2. díl (otisky pošt), vyšlo samonákladem, Praha 2017

1. část - HASLER (předchůdci a první otisk s jednokruhovým denním razítkem)

Vůbec prvními stroji byly stroje HASLER ze Švýcarska. Pokud opomineme zprovoznění strojů Postalia v Sudetech během 40. let, stroje HASLER narušily dlouholetý monopol výplatních

strojů Francotyp v Československu.

Do čs. poštovního provozu byly dovezeny výplatní stroje, které se jako první u nás měly ve své konstrukci doporučený obrazec a mohly tak vyplácet doporučené poštovní zásilky.

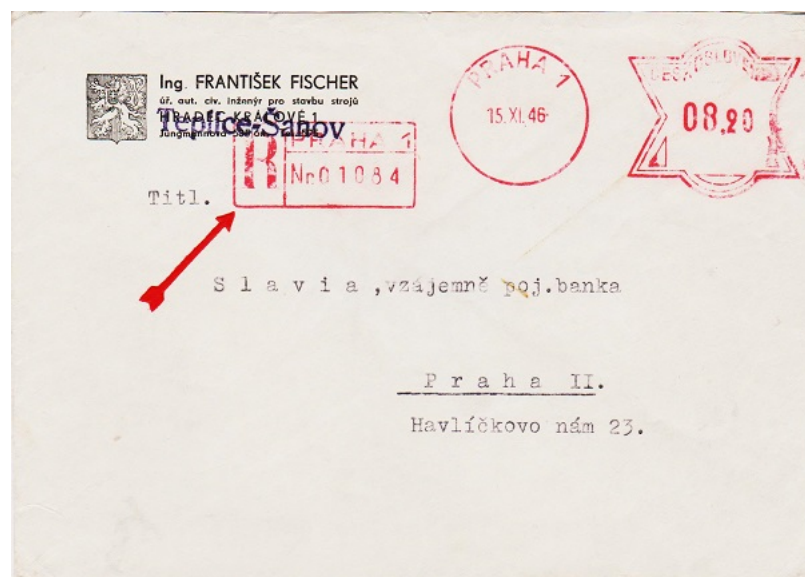
První československý otisk použitý na poště nese datum 15. XI 46. Zveřejňuji oba otisky, i když tato kapitola se týká oisku s pseudoznámkou. Vše za účelem úplného historického pohledu.

PŘEDCHŮDCI

(otisků s výplatním razítkem ve tvaru pseudoznámky)

První otisky ze stroje HASLER měly dvě podoby:

a/ HASLER s doporučeným obrazcem - zachycen v období - XI/46 - I/48 - . Výplatní razítko ve formě "větrné růžice" (sběratelský slang si našel název "motýlek", literatura uvádí, že jsou zatím známy tři kusy tohoto otisku na celistvostech, denní razítko bylo prvorepublikové - jednokruhové, za letopočtem tečka. Výplatní hodnota čtyřmístná. Sběratelské označení HAS (M) R - 4m - 1k.

b/ HASLER bez doporučeného obrazce - zachycen v období - III/47 - III/48 - . Stroj provozován jak na listovní, tak na balíkové přepážce (zde zachycen v roce 1948 - pravděpodobně duben). Bez doporučeného obrazce. Sběratelské označení: HAS (M) - 0 - 4m - 1k.

OTISKY HASLER SE ZOUBKOVANÝM OBDÉLNÍKEM SYMETRICKÉ

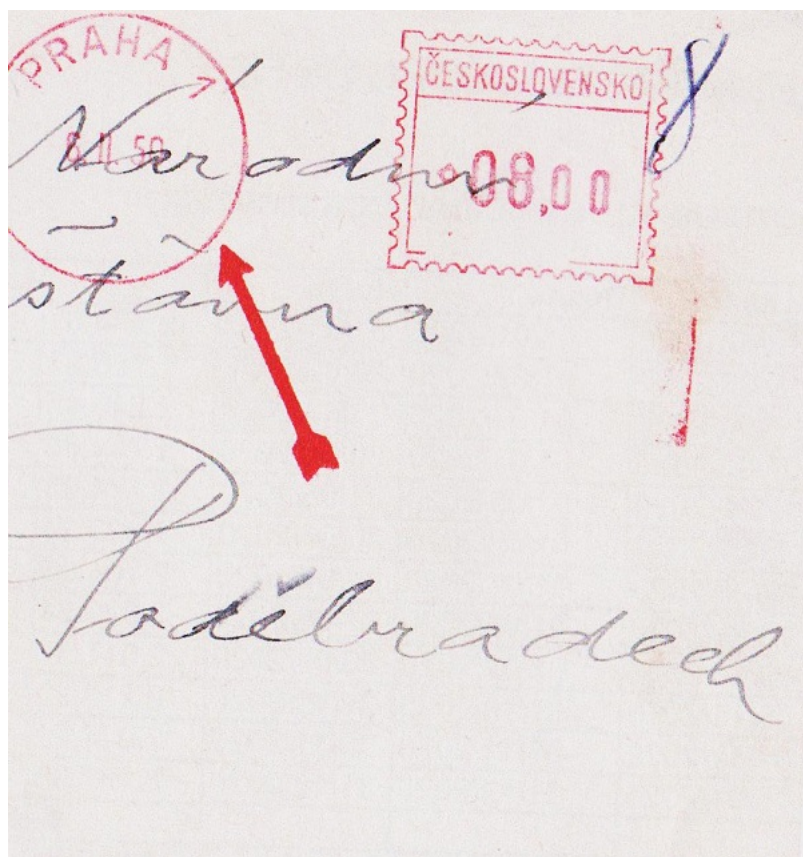
Ministerstvo pošt rozhoduje dne 17. 12. 1946 (Věstník MP č. 62) o novém vzoru výplatních otisků. Místo dosavadního vzoru výplatního razítka ve tvaru "větrné růžice" se zavádí výplatní razítko ve tvaru zoubkovaného obdélníku (též nazývaný jako "pseudoznámka"). Rozhoduje se též o denním razítku - místo jednokruhového se zavádí dvoukruhové, později dvoukruhové s můstky.

Prvním výplatním strojem nového vzhledu byl opět stroj HASLER, otisk sběratelsky HAS - 5m - 1k (bez doporučeného obrazce)

Výplatní otisky s výplatním razítkem ve tvaru zoubkovaného obdélníku se symetrickým denním a výplatním razítkem.

Prvním výplatním otiskem tohoto vzhledu byl otisk z výplatního stroje HASLER - symetrický s jednokruhovým denním razítkem a pětimístnou výplatní hodnotou (výplatní znaménko dutý kosočtverec). Zachycené otisky v období - V/49 - IX/51 - . Sběratelské označení: HAS - 5m - 1k.

Zvětšeno.

pokračuje